

RAPPORT SKILLS PROFILE VOOR CULTUREEL ERFGOED

UITGEBREIDE SAMENVATTING

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dit onderzoek werd uitgevoerd in de periode februari-september 2019 en omvatte drie hoofactiviteiten: de desk research, het kwantitatief onderzoek (enquête) en het kwalitatief onderzoek (interviews met professionals).

De desk research had als doel om de bestaande sectorspecifieke trainingsprogramma's op te sporen, trainingsprogramma's die zich focussen op het promoten, valoriseren, exploiteren, de bemiddeling en het interpreteren van cultureel erfgoed doorheen Europa. Daarnaast werden de stakeholders binnen het cultureel erfgoed en de cultureel toeristische sector in kaart gebracht en de huidige economische / sociale bijdrage aan cultureel erfgoed doorheen Europa beoordeeld.

Volgens de projectdefinitie beschouwden we:

- de promotie van erfgoed als de activiteiten om erfgoedsites en monumenten bekend te maken bij het publiek;
- de valorisatie van erfgoed als een verzameling van competenties om erfgoed te waarderen, het productieve gebruik van middelen/bronnen, het gebruik of de aanwending van iets (een object, proces of activiteit), zodat het financieel verantwoord is of waarde creëert;
- de erfgoedexploitatie als het gebruik maken van of voordeel halen uit erfgoed;
- de bemiddeling van erfgoed als een procedure om culturele erfgoedgeschillen op te lossen;

- de erfgoedinterpretatie als de kunst om een relatie te creëren tussen de contextspecifieke waarneembare elementen van een site of collectie en de betekenisgeving door en het waardeframe van de bezoekers.

De lijst van stakeholders bevat contactgegevens van 1.205 professionals, in te delen in vijf categorieën:

1. Culturele erfgoedmanagers; UNESCO site managers; managers van musea; managers van culturele stichtingen; managers van culturele centra en faciliteitenmanagers;
2. Educatieve, interpretatie- en veldmedewerkers, zoals gemeenschapsmanagers, engagementmanagers en -medewerkers; ICT- en technologieprofessionals, zoals ontwerpers van "Digital Experience" in de culturele erfgoedsector en het cultureel toerisme; curatoren; personeel van bezoekerscentra; educatieve medewerkers en begeleiders van erfgoedgemeenschappen; communicatie en marketing personeel;
3. Professionals die actief zijn in organisaties die immaterieel erfgoed promoten (bijvoorbeeld eten, traditionele festivals, traditionele muziek, mondelinge traditie, traditionele ambachten, enz.);
4. Marketeers en fondswervingsmedewerkers actief in de culturele erfgoedsector en het cultureel toerisme;
5. Professionals in de toeristische waardeketen die tijdens hun dagelijkse activiteiten cultureel erfgoed promoten.

+200

ANTWOORDEN VAN
MANAGERS EN
PROFESSIONALS OP DE
ONLINE BEVRAGING

53

INTERVIEWS
MET EXPERTEN /
BELEIDSMAKERS

384

OPLEIDINGSPROGRAMMA'S
EN -ACTIVITEITEN
OPGELIJST IN 28 LANDEN

Het kwantitatief onderzoek omvatte een enquête met managers en werknemers binnen de culturele erfgoedsector, hoofdzakelijk afkomstig uit de projectlanden, en was erop gericht adequate gegevens te genereren, opdat de projectprocessen en -uitkomsten tegemoet zouden komen aan de echte vaardigheidsnoden voor hun job in de culturele erfgoedsector en in de sector van het cultureel toerisme. Het doel van deze activiteit was om op zijn minst 200 ingevulde vragenlijsten op Google forms te verzamelen om een database en een onderzoeksrapport op te stellen.

Het kwalitatief onderzoek omvatte 53 interviews met experts/beleidsmakers in de culturele erfgoedsector om hun vaardigheidsnoden op te sporen om zo de basis te leggen voor het effectief gebruik van de projectresultaten en de duurzaamheid van dit project te garanderen.

Er werden 384 trainingsprogramma's en -activiteiten in 28 landen in kaart gebracht via de desk research van de EU Heritage projectpartners. Hieruit bleek, als we kijken naar het organisatietype dat de trainingsprogramma's rond cultureel erfgoed aanbiedt, dat onderwijsinstellingen (82%) - universiteiten, hogescholen, enz. de meest voorkomende organisaties waren.

In slechts 7% van de gevallen ging het om organisaties die gemeenschappelijke opleidingen voorzagen. In het algemeen worden dergelijke trainingspartnerschappen georganiseerd tussen het hoger onderwijs en publieke of private organisaties, internationale instituten en ngo's.

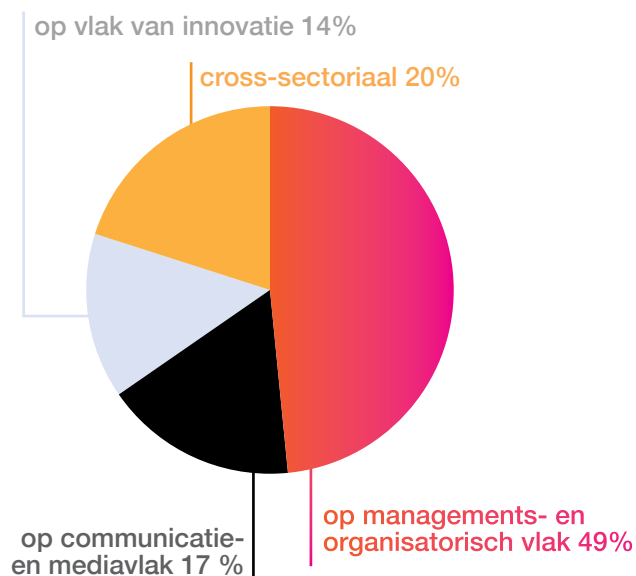
Meer dan 70% van de opleidingen werd aangeboden door publieke instellingen, tegen 30% door private ondernemingen. De doelgroepen waarop deze opleidingsorganisatoren mikten waren studenten en erfgoedprofessionals, maar de cursussen werden meestal gevolgd door studenten (in 68% van de gevallen).

Ongeveer de helft (49%) van de in kaart gebrachte trainingsprogramma's richt zich op 'management en organisatie'. 20% van de opleidingsprogramma's situeren zich in de transversale groep (gecombineerde kunstopleidingen, hedendaagse kunstpraktijken, een reisleader certificatieprogramma, een MA in toerisme, onderzoek en exploitatie van cultureel erfgoed), terwijl 17% van de programma's 'communicatie en media' behandelen.

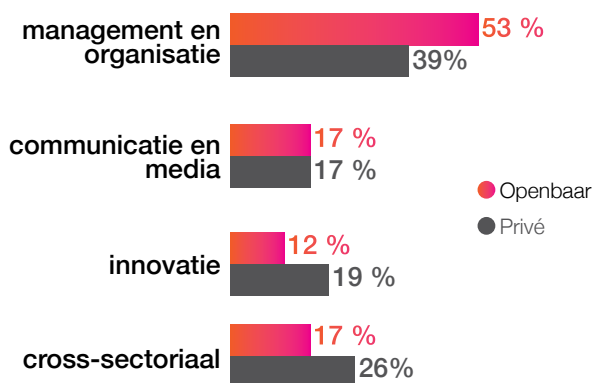
De overige 14% van de opleidingen focust zich op 'innovatie'. Opleidingsaanbieders richten cursussen in die gericht zijn op managementscompetenties (31%), sectoroverschrijdend (26%) zijn, innovatie en digitalisering als onderwerp hebben (16%) of communicatie en media (14%). In 13% van de gevallen gaat het om een nog andere competentieveld.

AFB.1 Spreiding van opleidingsprogramma's

AFB 2. spreiding van opleidingsprogramma's volgens doelgroep (gebied)

Na de desk research werd er een online bevraging uitgevoerd tussen mei en juli 2019, waarbij 271 antwoorden werden geregistreerd. De analyse van deze antwoorden toont aan dat volgens de erfgoedprofessionals communicatieve vaardigheden (96%), probleemoplossende vaardigheden (94%), flexibiliteit en aanpassingsvermogen (91%) of creativiteit en conceptuele capaciteit (89%) de meest relevante vaardigheden in deze sector zijn.

AFB 3. De belangrijkste soft skills die respondenten nodig hebben in hun jobuitoefening

Op het vlak van erfgoedpromotie, gaf 76% van de ondervraagden aan dat hij graag zijn competenties in “outreach” en het betrekken van een lokale gemeenschap zou verbeteren. 72% van de ondervraagden zou graag zijn netwerkvaardigheden opkrikken; 66% wil zijn marketingvaardigheden verbeteren; en 63% wil zijn ‘sociale media’-vaardigheden verder ontwikkelen.

Op het vlak van erfgoedwaardering zou 76% van de ondervraagden zijn vaardigheden omtrent maatschappelijk engagement aanwakkeren en educatieve processen op gang brengen bij mensen van verschillende leeftijden en met diverse capaciteiten willen verbeteren; terwijl 64% van de ondervraagden geïnteresseerd is in het verder ontwikkelen van fondsenwervingvaardigheden en 61% in het verbeteren van zijn presentatievaardigheden.

Voor wat betreft erfgoedexploitatie, wil 78% van de ondervraagden zijn knowhow omtrent innovatie in de sector verbeteren; 76% wil zijn gemeenschaps- en curatorvaardigheden aanscherpen; 66% wil zijn management skills verbeteren en 58% de fondsenwervingsvaardigheden.

Op het vlak van bemiddeling en interpretatie tenslotte zou 71% van de ondervraagden zijn digitale vaardigheden verder willen ontwikkelen; 69% de belangenbehartiging en besluitvaardigheid; 57% vaardigheden gelinkt aan mede-eigenaarschap van sites/erfgoed.

De grootste belemmeringen om deel te nemen aan bestaande opleidingsprogramma's bleken voor de ondervraagden: gebrek aan tijd, gebrek aan gedetailleerde informatie over cursussen en trainingsprogramma's, gebrek aan budget of het feit dat ze niet wisten waar ze moesten zoeken voor een training om deze vaardigheden aan te scherpen. Slechts 12% van de ondervraagden gaf aan geen interesse te hebben in dergelijke trainingsprogramma's.

Dit project wordt gefinancierd door de Europese Commissie. De auteurs van deze publicatie dragen de volle verantwoordelijkheid voor de informatie en standpunten die hier worden weergegeven en de Commissie kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor eender welk gebruik ervan.

